

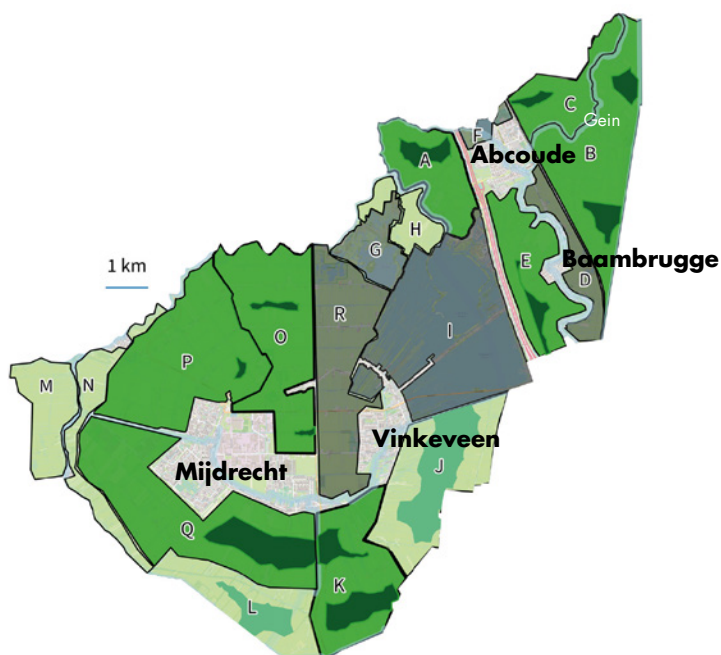
Inspraak Spaar het Gein raadsvergadering 25 mei 2021

Op 25 mei 2021 hield de gemeenteraad van De Ronde Venen een inspraakavond over de concept-zoekgebieden voor zon en wind. Velen, ook Spaar het Gein, hebben van die mogelijkheid gebruik gemaakt.

Na de raadsvergadering van 1 oktober 2020 waren wij gerustgesteld. De raad besloot toen in overgrote meerderheid het Geingebied uit te sluiten als zoekgebied voor windturbines. De toenmalige wethouder Hagen verklaarde de motie "uiteraard" te zullen uitvoeren. Later die maand bleek de wethouder de motie beperkt uit te leggen. De motie zou alleen de zone van de Stelling van Amsterdam betreffen. Dat staat naar ons oordeel niet alleen op gespannen voet met het verloop van het debat in die oktobervergadering en met de afgelegde stemverklaringen. Het is ook onlogisch, want de juridische status van de Stelling laat plaatsing van turbines in die zone sowieso al niet toe. De motie volgens de uitleg van de wethouder is een overbodige motie.

Het Geingebied staat nu onderaan de lijst van concept-zoekgebieden, dus het is niet zeker dat de gemeente uiteindelijk bij het Gein uitkomt. Maar uitgesloten evenmin. En we weten dat er energie-ondernemingen als Windunie klaarstaan om plannen in het Geingebied te realiseren.

Het College, met verantwoordelijk wethouder Cees van Uden als opvolger van Kiki Hagen, had de concept-zoekgebieden kort voor de inspraakavond aangepast. Op het kaartje hiernaast, waarop het grondgebied van De Ronde Venen, ziet u deze laatste versie.

Rechtsboven ziet u het groengekleurde Geingebied met daarin drie donkergroene vlekken. Twee in het noordelijke deel, één in het zuidelijke deel. Deze donkergroene vlekken zijn "Geschikt voor zon en wind." Die vlekken liggen weliswaar net buiten de zone van UNESCO-gebied de Stelling van Amsterdam, maar industriële turbines in die vlekken hebben een even schadelijke uitwerking op het historische Geinlandschap in en buiten die zone. Zo groot is het Geingebied nu ook weer niet.

In deze nieuwsbrief

pagina 01 Inspraak Spaar het Gein raadsvergadering 25 mei 2021
pagina 02 De Schoonheid van bomen langs het Gein
pagina 06 Het Gein en de Landgeit

pagina 08 Wat heeft het bestuur gedaan
pagina 09 Anna's Zuivellokaal
pagina 11 Uit de oude doos: De Gein-in
pagina 12 Oude nieuwsbrieven
pagina 12 Colofon

De SHG Nieuwsbrief verschijnt ook elektronisch. Kijk op: www.spaarhetgein.nl

Ook om een andere reden is aanwijzing van het Geingebied als potentieel zoekgebied voor wind zeer onverstandig. Het zal door buurgemeente Amsterdam als een alibi worden aangegrepen om turbines pal langs de gemeentegrens, aan de rand van het Geingebied bij het waterzuiveringsterrein, te kunnen plaatsen.

Spaar het Gein onderkent de noodzaak van de energietransitie. Staldaken kunnen geschikt zijn voor zonnepanelen. Voorbeelden daarvan zijn in het Gein al te vinden. Het bestuur van Spaar het Gein meent dat zonnevelden uit landschappelijk oogpunt niet overal passen. Voorkomen moet worden dat er her en der, versnipperd, zonnevelden in ons landschap verschijnen. Er zijn ook in het Gein plekken waar zonnevelden ruimtelijk inpasbaar zijn. Een landschapsarchitect wees onlangs bijvoorbeeld op de zuidelijke punt, onder de Indijkweg.

Op 30 juni 2021 besluit de raad over het voorstel van het College. Namens het bestuur heb ik de raadsle-

den tijdens de inspraakavond op het hart gedrukt de tanden te tonen en het hele Geingebied af te wijzen als zoekgebied voor wind. Wijs zoekgebieden aan op basis van ruimtelijke afwegingen, niet op basis van initiatieven van windondernemers. Respecteer de grote cultuurhistorische waarden van het Geingebied. Boeren, burgers en buitenlui uit de hele regio hebben zich 30 jaar geleden verenigd in een vereniging die erin geslaagd is om met steun van de Tweede Kamer een snelweg dwars door het Geingebied tegen te houden, het verdubbelde spoor bij Abcoude onder het Gein te krijgen en 4300 van de 4500 karakteristieke bomen langs het Gein te behoeden voor kap nadat het waterschap aanvankelijk meende dat dijkverbetering kap noodzakelijk maakte. Zonde van de moeite is een te vriendelijke typering als de raad windturbines in het Gein zou toelaten. Vandaar mijn afsluitende oproep aan de raadsleden: Spaar het Gein!

Rien Leemans, voorzitter

De schoonheid van bomen langs het Gein

*Ik kijk naar het water- en of het stil is
en zwart, of rimpelt en glinstert, het doet maar
ik denk: zo is het, dit is hoe het moet*

*er drijven eenden tegen het riet, die eenden
daar, in dat riet, er staan wat wilgen en elzen
die daar, in de bocht van de rivier
alles heeft zijn eigen moment, zijn eigen plek*

*er waren oneindig veel mogelijkheden om
een landschap met een rivier te zijn
er is gekozen voor deze ene en deze is goed*

Rutger Kopland

De aankondiging in 2005 van Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht dat de Geindijken versterkt moesten worden zal bij velen nog in het geheugen staan gegrift. Als een mokerslag kwam aan dat alle bomen op de taluds, zo'n 4500, het veld zouden moeten ruimen. Dat was, volgens het Hoogheemraadschap, helaas noodzakelijk. Groot was de vertontwaardiging. Spaar het Gein kwam onmiddellijk in actie, en startte een langdurend traject van onderzoek, overleg en samenwerking met Waternet (de uitvoerende instantie) en andere betrokkenen. Er werd een klankbordgroep geformeerd waarin ook Waternet zitting had. Vier jaar en vele overleggen later lag er een plan voor een volledig nieuwe aanpak van de dijkversterking. Bijna alle bomen konden blijven en de schoonheid van het Gein werd zo veel mogelijk gespaard.

Kunt U zich voorstellen hoe het Gein er zou hebben uitgezien als er geen verzet was geweest? Al die oude knotten, met hun grillige vormen die de fantasie prikkelen, en die in elk jaargetijde en met elke weersgesteldheid er anders uitzien, en die de historie van het Geinlandschap illustreren, zouden zijn weggevaagd en er zou slechts een kale straatweg zijn overgebleven. Maar ze staan er nog! Ook de niet-geknotte bomen zijn grotendeels gebleven, denk maar aan de lindes voorbij de bocht in Gein Noord en de prachtige rij populieren ter hoogte van Gein Zuid 26. Maar het zijn voornamelijk de knottobomen die het Gein die landelijke en tegelijk intieme sfeer geven. Als groep vormen ze met het Gein een structuur in het weidelandschap, en een verbindingsweg voor kleinere diersoorten. Maar stuk voor

Fluitekruid, brandnetel, hondsdrif en gras.

Fluitekruid, brandnetel

stuk bekeken blijkt er bij elke knot heel wat te ontdekken. Elke knot is verschillend van de andere, het zijn allemaal als het ware aparte individuen. De knotessen zijn waarschijnlijk de oudste knotten die langs het Gein staan, vermoedelijk zijn sommige meer dan 100 jaar oud. Indrukwekkend van vorm en omvang zijn ze, de meeste met een mooie grijze gladde bast. Maar in tegenstelling tot de knotwilgen, herbergen ze veel minder ander leven, ze hebben meestal genoeg aan zichzelf. De knotwilgen daarentegen, zijn gastheer van vele andere levensvormen. Wilgen groeien snel, het hout is daarom zacht en beschadigt snel en rot gemakkelijk in. Ook het door het knotten openliggende dode kernhout gaat inrotten. Daardoor ontstaan holtes waar water in kan blijven staan waardoor het rotten nog sneller gaat. De molm in de holtes is een goede voedingsbodem voor allerlei plantenzaden, die komen aanwaaien of door vogels worden uitgepoept. De holtes bieden ook nestgelegenheid aan vogels en vleermuizen. De wilgekatjes zijn aantrekkelijk voor insecten en op de bast groeien mos en korstmossen.

Elke knotwilg is zo een aparte microbiotoop! De wilg zelf lijdt niet onder het feit dat hij huisvesting biedt aan andere levensvormen. De "gast"planten parasiteren niet op de knotboom (uitgezonderd sommige zwammen), ze wortelen alleen maar in de molm, het dode gedeelte ervan.

Wat kun je zoal aantreffen in de knotten tijdens wandelingen langs het Gein?

Bomen en struiken:

o.a. Els, Aalbes, Vlier, Esdoorn, Meidoorn, Braam.

Planten:

o.a. Paardenbloem, grassen, Brandnetel, Gewone berenklauw, Fluitenkruid, Klimop ereprijs, Hondsdraf.

Gallen:

o.a. het Wilgenroosje (hier wordt dus niet de gelijknamige bloem bedoeld; deze gal heet ook zo!)

Paddenstoelen:

Zwavelzwam, Zadelzwam, Viltige judasoor en Inktzwammen (deze ook op es).

Dieren:

insecten (o.a. bijen, hommels, bladluis, stippelmot), vleermuizen, en vogels (o.a. broedende eend). De laatste tijd werd er, voor zover wij weten, niet meer door steenuilen gebroed in de knotwilgen. Ze zijn er nog wel, en nestelden in uilenkasten, maar hopelijk kiezen ze ook weer eens voor een knotboom langs het Gein of de Velterslaan!

Hondsdrif en brandnetel

Klimop ereprijs en fluitekruid

Knotwilg met esdoorn

Knot-es met vlier

Groot dooiermos

Knotwilg met ribes

Knotwilg met meidoorn

Witschriftmos

Verder kun je soms de rupsen aantreffen van de Wilgenhoutvlinder, een grote nachtvlinder, waarvan de 10 cm grote rupsen grote gaten in de stam boren. Ook houtwormen (de larven van de houtwormkever) kunnen het hout van oudere knotten aantasten.

Korstmossen:

In 2011 is door Klaas van Dort een uitgebreid onderzoek gedaan naar de korstmossen op de knotten langs het Gein (zie nieuwsbrief nr 30 op onze website).

Ik citeer:

Het gaat bijna altijd om lichtminnende soorten die goed bestand zijn tegen ammoniak en andere bedenklijke stoffen in onze atmosfeer. Voorbeelden zijn Groot dooiermos, Heksenvingermos, Vliegenstrontjesmos en Rond schaduwmos. Ze zijn op bijna iedere boom langs het Gein te vinden en overal in Nederland talrijk, zowel in steden als op het platteland. De opvallende grijze plakaten op enkele dikke knotwilgen langs de Liniedijk wijzen op Kauwgommos, ook al een stikstofindicator. Veel zeldzamer zijn de Schriftmossen. Op de voet van knobomen langs het Gein komen drie soorten voor. Hiervan nemen Verzonken schriftmos en Wit schriftmos recent weer toe in Nederland, een gevolg van de klimaatopwarming. De derde soort, Gestippeld schriftmos, blijft landelijk zeldzaam, maar is zowel op oude bomen langs Gein-Zuid als Gein-Noord in betrekkelijk grote hoeveelheden aangetroffen. Groen schorssteeltje is een echt bijzonder korstmos. Het groeit speciaal in schorsspleten van scheefgezakte oude knotwilgen boven water en is eigenlijk de enige soort die het speciaal van oude knotwilgen moet hebben. Beide laatstgenoemde soorten staan op de Nederlandse Rode Lijst voor korstmossen, een teken dat ze hier te lande sterk zijn achteruitgegaan en bescherming noodzakelijk is. Een goede reden dus om scheve knotwilgen boven water te sparen!

GJW

Bronmateriaal:

Leve de knotwilg! Door Ton Lommers.
IVN uitgave 2014

Korstmosonderzoek:

Klaas van Dort, ecologist.

Waarnemingen en foto's:

Ellen van Donk

Zie ook:

Nieuwsbrief nr. 15 september 2001
"Bomen in het Gein: Wilgen",
door Anneke de Groot.

Het Gein en de Landgeit

In het Gein lopen op vier locaties Nederlandse Landgeiten. Reden om hier eens even bij stil te staan. Wat doen ze precies?

Van geiten leer je vloeken, is een veel gehoorde opmerking van mensen die niet veel met eigenzinnige dieren op hebben. Er zijn veel vooroordelen over de geit. Het is niet de bedoeling deze in dit stukje te weerleggen, maar ik zal wel vertellen waarom ik de Nederlandse Landgeit de afgelopen twintig jaar zo ben gaan waarderen.

Veel mensen zien geiten op een klein stukje kort gras. Maar dit is niet hun natuurlijke omgeving. Het zijn dieren die van nature ongeveer 9 km per dag lopen en hier en daar wat happen. Een klein stukje kort gras is vragen om moeilijkheden. Als eromheen bramen en wilgen staan, gebruikt de geit al haar creativiteit om uit te breken. Maar als er genoeg ruigte te vinden is, blijft ze graag binnen de rasters. Ze kunnen percelen dichtgegroeid riet- of grasland goed opknappen door de bramen en wilgen eruit te eten.

Dat de geit alles eet is beslist niet waar. Ze willen wel alles eens proberen want ze zijn onderzoekend van aard. En ze houden het meest van stekelige gewassen die wij het liefst kwijt zijn zoals brandnetels, akkerdistels, speerdistels, reuzenberenklauw en braam. Ook wilg en opslag van diverse boomsoorten gaan erin als koek. Het zijn perfecte ruigtebestrijders.

Browsen is hun natuurlijk graasgedrag. Dit betekent grazen op hoogte. Ze grazen bij voorkeur niet onder de 30cm, tenzij er niks anders is natuurlijk. Hierdoor is extensief grazen met landgeiten goed geschikt om een gras- riet- of zeggeland bloemrijk te houden want alles onder de 30 cm komt gewoon in bloei en overschaduwende gewassen worden weggegeten. Dit is anders dan schapen en runderen die veel meer gras in hun menu hebben en het liefst alles kort weggrazen. De geit is een sociaal en gezellig dier. Ze nemen je makkelijk in hun kudde op en als je dan ergens heen

Avondstemming op de Batterij

loopt lopen ze graag met je mee. Ondanks het feit dat ze allemaal een zeer eigenzinnige persoonlijkheid zijn en veel van elkaar verschillen qua karakter, vormen ze een hechte groep met een duidelijke leidster (nee, de bok is niet de leider van een groep geiten, die komt meestal achteraan). Ze geven aan schapen de leiding en de schapengroep volgt op afstand. Bij de wilde kuddes geiten in Schotland, waar mijn geiten van afstammen, zijn de schapenboeren hier blij mee. Als er zwaar weer komt dalen de geiten af en de schapen volgen.

Omdat geiten nieuwsgierig, onderzoekend en slim zijn, kan je ze van alles leren. Voor een bokkenwagen lopen en commando's opvolgen, klimmen en klauteren. Voor alles zijn geiten natuurlijk bergdieren. Daarom rennen ze ook niet direct weg bij gevaar. Dit is nog een restant van hun gedrag als bergbewoner, anders dan het gedrag van schapen die van oorsprong vlaktedieren zijn. Als een kudde geiten in de bergen direct gaat rennen bij een vermoeden van gevaar, is de kans op vallen groter. Als er een hond aan komt zullen ze eerst naar hem toe lopen om te onderzoeken. Is er echt gevaar dan slaken ze een proestend geluid en zet de kudde het op een lopen. Gelukkig is dit meestal niet nodig.

Tenslotte is de Nederlandse landgeit een gehard dier dat aangepast is aan de omstandigheden in Noordwest-Europa. Ze hebben een mohair ondervacht met dekharen eroverheen. De mohair blijft droog door de dekharen die het water er af laten lopen. Van kou hebben ze geen last maar ze willen wel graag een droog rustplekje hebben, liefst met uitzicht.

Geiten en schapen bij de molen

Tweejarige bokken op Wilg

Waar kunt u de geiten langs het Gein aantreffen?

1. Batterij Zuid

Hier staat sinds 3 jaar een groep van 10 dieren op 2 ha. Het terrein is van Natuurmonumenten en wordt gepacht door Maarten van Dijk. Omdat er een groot akkerdistel- en verruigingsprobleem was, hebben we hier Landgeiten ingezet. Dit probleem is nu geheel opgelost. Ik beheer het als hobby met 10 geiten om het biodiverser en gevarieerder te maken met een paar vrijwilligers, Leon en Manja. De twee kampjes hooien we 2x per jaar waardoor ze gevarieerder worden en we wintervoer voor mijn geiten en de schapen van Maarten hebben. Ook maai ik stukken rietland op botanische wijze. Maaien en afvoeren naar maaiselhoop. Hierdoor krijgen ook minder krachtig groeiende planten op de batterij een kans. Het is veel werk om te voorkomen dat alles dichtgroeit met stikstofminnende soorten, maar het resultaat mag er zijn.

2. Aquaduct ProRail

Hier lopen vier bokken van 2 jaar oud. Deze hebben als taak de bramen-, wilgen en brandnetelruigte te ontginnen zodat begonnen kan worden met natuurgericht beheren. Hierdoor zal het aantal soorten toenemen. Bramenruigte is er te over langs het spoor. ProRail heeft ervoor gekozen deze plek naast de Witte Dame op deze wijze aan te pakken nadat ik een beheerplan had geschreven. Voor een organisatie als ProRail is het behoorlijk baanbrekend om met begrazing aan de slag te gaan. Men vindt iets al snel een risico en op de terreinen gelden strikte regels. Ik heb een veiligheidspaspoort moeten halen en moet signaalkleding aan met de bedrijfsnaam erop. Ook moet ik me met een app aan- en afmelden. Op deze manier een gebied omvormen kost een jaar of drie. Anders dan een machine die iets aanlegt is begrazen met landgeiten kiezen voor een geleidelijke omvorming. De eerste resultaten zijn al goed zichtbaar, maar het echte omvormen en vestigen van soorten moet nog beginnen. Ook is het geleidelijk mogelijk steeds meer vuil op te ruimen.

3. De Witte Dame

Op het bouwperceel voor de Witte Dame is een haard ontstaan van Reuzenberenklauw, verwilderd vanuit de vroegere tuin. Deze vervelende woekerplant veroorzaakt 2e graads brandwonden bij mensen maar landgeiten lusten hem rauw. Inmiddels staan hier ook 4 landgeitenbokjes van een jaar oud. Eigenaar Arthur van Gils is gecharmeerd van deze manier van beheren, want het ziet er levendig uit en de Berenklauw verdwijnt. Ik verweid ze steeds naar achteren bij DWD als het bouwperceel kaal is.

4. Oeverlandje Gein-Noord 38

Sinds 2 jaar lopen hier landgeitenbokken in het droge seizoen op het zuidelijk stuk. Binnenkort komen ze weer. Doel hiervan is terugdringen van verruiging en braamstruwelen. Dat is al aardig gelukt maar een derde jaar is nodig om de genadeslag te geven. Daarna kan met herstel begonnen worden. Het middenstuk van het oeverlandje is jarenlang gehooid waardoor dit al mooi schraal is en op het ringdijkje lopen de paarden van Maarten. We gaan dit jaar het gebiedje anders inrichten. Ook gaan we beginnen met herstel binnensloten en rietland. De nieuwe eigenaren Karen Ekker en Paul Vigeveno zijn erg enthousiast.

Zo zie je dat landgeiten een nuttige functie vervullen in het opknappen van verruigde gebieden. Tot zover het verhaal over de Nederlandse Landgeit die wij gebruiken in natuurbeheer en begrazingsprojecten.

Meer informatie op www.landgeit.nl of www.bokkenprins.nl.

Als u hierover nog vragen of opmerkingen hebt, hoor ik het graag.

Robert-Jan Prins

Hoe gekker hoe beter

Avondstemming bij het voeren in de winter

Wat heeft het bestuur gedaan

Wat heeft het bestuur gedaan in de gemeenten De Ronde Venen en Amsterdam. **Ellen van Donk** woont sinds januari onze bestuursvergaderingen bij. Vooral nog als meedenkend toehoorder, want alleen op een ledenvergadering kan zij in het bestuur worden verkozen. Ellen is ecooloog en levert alleen al om die reden een waardevolle bijdrage aan het bestuur. In de vorige Nieuwsbrief kon u bijvoorbeeld al kennismaken van haar bijzondere bijdrage over paddenstoelen langs het Gein.

Gerbrand Schuurman heeft contact gelegd met **Abcoude Energiek**, een organisatie die zich richt op energiebesparing en het stimuleren van opwekking van duurzame energie in Abcoude. Een van die mogelijkheden bestaat uit het **bedekken van stal-daken in het Gein met zonnepanelen**. Gerbrand is bekend met deze materie en zal mogelijkheden bespreken. Zijn idee is de eigenaar zoveel mogelijk te ontzorgen en kant en klare plannen te presenteren. Onderdeel daarvan zal zijn om de mogelijkheid te bieden de panelen na 15 á 20 jaar te verwijderen zonder kosten. Dit om het argument te ontcrachten dat de eigenaar met wellicht lastig afval zal eindigen (zoals bij asbest).

Over het verzet tegen windturbines in het Gein heeft het bestuur geregeld **overleg met de Stichting Stop Windturbines Geingebied**. Beide organisaties opereren zelfstandig en hebben hun eigen insteek. De contacten met **Maarten van Dijk**, voorzitter van de Stichting, heel lang Geinbewoner en molenaar van de Oostzijdse molen, verliepen dusdanig positief dat het bestuur Maarten heeft gepolst of hij interesse heeft toe te treden tot ons bestuur. Daarin heeft hij tot onze tevredenheid toegestemd. Voor hem geldt hetzelfde als voor Ellen. Pas op de eerstvolgende ledenvergadering bepaalt u of u hem formeel verkiest.

Helaas heeft **Hans van Kessel** besloten uit het bestuur te treden. Hans meent dat de focus van het bestuur de afgelopen maanden te veel op het verzet tegen windturbines is gericht. Zaken die hij van belang vindt voor het Gein hebben daardoor onvoldoende aandacht gekregen. Het bestuur is Hans zeer erkentelijk voor de periode dat hij in het bestuur actief is geweest.

Aan Natuurmonumenten is in april een omgevingsvergunning verleend voor een tienjarige exploitatie van **Fort Nigtevecht**. De vergunning betreft kleinschalige activiteiten. Voor Spaar het Gein is van belang dat er geen substantiële toename van gemo-

toriseerd verkeer optreedt. Volgens de vergunning is dat gewaarborgd.

Met Waternet en de gemeente is een aantal keren overleg geweest over **herplant en onderhoud van bermen en bomen** langs het Gein. Het gaat niet snel, maar we proberen tot werkbare afspraken te komen.

Wat zijn de actiepunten voor het bestuur

Op enkele punten heeft corona duidelijk gemaakt dat de **organisatie van onze vereniging** aanpassing behoeft. We missen een compleet emailbestand waarmee we snel met de leden kunnen communiceren. Tot nu toe vroeg het bestuur de leden per papieren brief om contributie te betalen. Dat vergt veel vouw, plak- en bezorgwerk en dat is er het afgelopen jaar mede door de contactbeperkingen niet van gekomen. U ontvangt daarom deze maand een contributiebrief voor 2020 en 2021 tegelijk. Ook zal er worden gevraagd de contributie voortaan per jaarlijkse automatische overschrijving te laten plaatsvinden. Als zich onder de leden iemand bevindt die geïnteresseerd is in IT en financieel-boekhoudkundige kennis heeft, zou het bestuur zijn of haar expertise zeer op prijs stellen, bij voorkeur als **penningmeester**.

De huidige ontwikkelingen rond corona lijken het mogelijk te maken dat we in het najaar een **ledenvergadering** kunnen organiseren. Op die vergadering zal ik aftreden als bestuurslid-voorzitter. Ik meen dat het voor de vereniging tijd is om een **nieuwe voorzitter** aan het roer te hebben. Samen met de andere en de nieuwe bestuursleden kan hij of zij met frisse energie de belangen van het Gein op wellicht andere wijze vormgeven.

Oftewel:

**GEZOCHT (1):
BESTUURSLID MET INTERESSE IN HET
VOORZITTERSCHAP VAN DE VERENIGING**

**GEZOCHT (2):
PENNINGMEESTER**

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij ondergetekende of bij een van de andere bestuursleden (telefoonnummers staan op de achterzijde van deze Nieuwsbrief).

Rien Leemans

Anna's ZuivelLokaal

Anna's Hoeve op Gein Zuid 23 is geen gewone boerderij. De boerderij is gebouwd in 1860 in de Zwitserse chaletstijl. Voor zover bekend is het de enige boerderij in deze stijl in Nederland. Het is dan ook een Rijksmonument. Al vanaf 1898 boert de familie Hak op deze plaats. Henno en Femke Hak zijn de vierde generatie. Het is niet alleen de architectuur die bijzonder is; ook de manier waarop Henno en Femke hun bedrijf inrichten is bijzonder. Op het erf achter de oude boerderij hebben zij een spiksplinternieuw gebouw neergezet, waarin zij samen met andere innovatieve ondernemers zuivelproducten met een streekeigen karakter verwerken. Anna's ZuivelLokaal, zo noemen zij het gebouw. Een naam met een knipoog naar streekproducten en naar de boerderij zelf.

We ontmoeten Henno en Femke op het grote erf achter de boerderij. 'Ze zijn achter', had één van hun dochters ons verzekerd, maar het was even zoeken in de stallen en tussen de landbouwwerktuigen. Ondertussen komen we Abdul tegen. Hij is net bezig om kratten met gesealde verse kaasjes in zijn auto te laden. 'Deze lading gaat naar Amsterdam', zegt hij, maar hij bedient klanten in het hele land en daarbuiten, van Hamburg tot Antwerpen. Het ZuivelLokaal is nog niet helemaal af. Er staan machines die in de zuivelverwerking worden gebruikt, maar Henno is nog volop aan het sleutelen. Hij wijst aan wat er allemaal staat: een pasteur, een homogenisator, een kaaspers, een afvulinstallatie voor flessen, een vulmachine voor emmers en diverse tanks en drie koelcellen. En een ijsaccu, een tank, waarin op zonnige dagen water wordt omgezet in ijs om zo overtollige energie van de zonnepanelen op het dak van het ZuivelLokaal tijdelijk op te slaan.

Het ZuivelLokaal is bedoeld voor ondernemers die lokaal geproduceerde melk verwerken. Zoals Abdul bijvoorbeeld. De ondernemers kunnen de machines gebruiken, de opslagruimtes en de koelcellen. Allemaal voor de verwerking van lokale zuivel. Abdul is Syriër. In zijn vaderland bereidde hij al kaas. Hij wilde zijn vak ook graag in Nederland uitoefenen. Die kans krijgt hij hier op Anna's Hoeve. Hij maakt speciale kazen, die populair zijn onder Syriërs en andere groepen. Hij beschikt over een groot netwerk, waarin hij zijn producten kan afzetten.

Zelf maken Henno en Femke yoghurt. Ze zijn nu in gesprek met Marten, een ondernemer die elders in de omgeving biologische melk koopt en verwerkt met zijn bedrijfje Moma (More than Milk Amsterdam). Hij doet dat nu bij de Groene Griffioen in Weesp en wil dat binnenkort ook hier gaan doen. Er hebben zich al meer gegadigden gemeld die hier aan

ZuivelLokaal

de slag willen, maar Henno en Femke houden dat nog even af. Het lokaal is er nu nog niet helemaal klaar voor.

'Hoe ziet de samenwerking er uit, met die andere gebruikers van het ZuivelLokaal', vragen we. 'Het verdienmodel is dat de zuivelverwerkers betalen per liter verwerkte melk. Er moeten dan natuurlijk een paar tussen zitten die een flinke hoeveelheid melk verwerken, anders kan het niet uit, anders heb je geen cashflow', zegt Henno. Maar er is ook ruimte voor mensen die iets nieuws willen uitproberen en voorlopig nog weinig liters melk verwerken. Het ZuivelLokaal is dan ook een broedplaats voor nieuwe initiatieven in de zuivelsector. 'We hadden ook een bedrijf kunnen opzetten waarin we alles in eigen hand houden en een aantal medewerkers hadden aangesteld. Maar het is veel prettiger om met eigen ondernemers met hun eigen verantwoordelijkheid en creativiteit te werken. En deze manier van werken biedt ruimte aan nieuwe initiatieven, die nog geen zuivelnummer hebben en anders nooit van de grond zouden komen'.

'Wat bedoel je met geen zuivelnummer hebben?', vragen wij. Henno legt uit: 'op de verpakking van elk zuivelproduct staat een klein ovaaltje met een nummer erin. Kijk maar eens in je koelkast'. Dat nummer wordt toegekend door een keuringsdienst, het COKZ (Controle Orgaan Kwaliteits Zaken), als het product is bereid in een goedgekeurd zuivelbedrijf, of het nu een grote fabriek is of een boerderijzuivelaar. Volgende week komt het COKZ langs bij Anna's Hoeve. 'Het is nog wat vroeg, want de installatie van veel machines is nog niet klaar. Ze zullen wel aangeven dat er nog veel moet gebeuren, maar je kunt ze maar beter vroeg laten kijken', zegt

Abdul en zijn neef Yussuf bij de kaastobbe.

Henno. Ineens gaat er een alarm af. Henno schrikt er niet van. Het is een signaal dat de nieuwe koelcel te warm is geworden. Tot gisteren moest hij de temperatuur zelf in de gaten houden. Vandaag test hij of dat automatisch kan. Dat scheelt weer tijd.

Zo'n zuivellokaal zet je niet zomaar eventjes neer. Henno en Femke hebben al een lange weg afgelegd. Het idee kwam een jaar of 4 of 5 geleden op. Daarvoor waren zij al jarenlang bezig met zelf zuivelen. Henno's moeder had altijd al het idee dat ze kaas wilde maken. Voor de oorlog werd in het Gein al Joodse kaas gemaakt. Het idee om koosjere kaas te maken paste dus perfect. Later zijn ze overgestapt naar de productie van yoghurt en in 2007 hebben ze het alom bekende Anna Haen geopend.

In 2009 heeft Henno met een aantal andere boeren de Groene Hart Coöperatie opgericht. Het idee achter de coöperatie is dat je samen de afzet van je streekproducten regelt via een korte keten tussen producent en consument. Door samen te werken vergroot elk lid zijn afzetgebied en neemt de verscheidenheid aan producten voor de consument toe. Als consument weet je dat je producten koopt die met liefde en toewijding zijn gemaakt in de streek waar je woont. De coöperatie begon met een stuk of 10 producenten. Inmiddels zitten ze op zo'n 40 deelnemers. Henno is jarenlang voorzitter van de coöperatie geweest.

Na het op poten zetten van de coöperatie gingen ze verder en hebben ze dit zuivellokaal ontwikkeld. Henno en Femke melken zo'n 50 koeien en ongeveer een kwart van de melk wordt geleverd aan DOC uit Hoogeveen. De rest wordt verwerkt tot yoghurt of andere producten. Het was niet gemakkelijk om te beginnen met zuivelen. Voorheen leverden zij hun melk aan Friesland Campina, de grootste zuivelfabriek van het land. Op een gegeven moment besloot dit concern dat een boer verplicht was om alle melk van zijn bedrijf te leveren. Dus niks zelf zuivelen. Hier was de macht van de grote agrarische industrie zichtbaar. Femke en Henno hebben toen alle zuivelfabrieken in Nederland aangeschreven en alleen DOC stond toe dat je slechts een deel van je melk kon leveren.

Een (klein) deel van de investeringskosten voor de bouw van het ZuivelLokaal hebben Henno en Femke ontvangen uit een zgn. LEADER-subsidie. Dat is een Europese subsidie voor de ontwikkeling van innovaties en duurzaamheid op het platteland. Henno en Femke zijn zeer gemotiveerd om een gezond, duurzaam en toekomstgericht bedrijf neer te zetten op een manier die bij hun past en waar zij helemaal achter staan. Maar het is niet alleen hun overtuiging die aan de basis ligt van hun activiteiten; er was ook een noodzaak om het anders te doen dan de meeste bedrijven doen, namelijk groeien: meer hectares en meer koeien. Toen Henno het bedrijf overnam van zijn ouders en even later Femke erbij kwam, was het bedrijf niet toekomstgericht. Ze moesten iets verzinnen. 'Groter is niet zo ons ding en als het niet groter kan, dan moet het anders', zeggen ze beiden. Je moet van vele markten thuis zijn als je deze kant op gaat. Je moet niet alleen een goede boer zijn, je moet ook verstand hebben van de afzetmarkt. De ruime technische kennis van Henno komt goed van pas. En bovenal moet je creatief en innovatief zijn en gemotiveerd om iets nieuws te ontwikkelen. Dat zit bij beiden wel goed. 'Het is hard werken en soms', zegt Femke, 'moet ik de rem er even op zetten, want Henno kan maar doorgaan'. Femke werkt volop mee in het bedrijf. 'Ik vul vaak de gaatjes op', zegt ze en bovendien zit ze al net zo vol met ideeën als haar man. Jaren geleden gaf ze paardrijles, nu doet ze dat niet meer. Maar ze houdt van paarden en is trots dat ze, hoewel het financieel niets oplevert, toch een aantal paardjes kan blijven houden als hobby.

We zetten ons gesprek voort op de zolder boven het zuivellokaal in een zaal die ook door Anna Haen kan worden gereserveerd voor groepsbijeenkomsten. Door een raam over de hele lengte van de wand kijken we uit over de weilanden. In de verte strekt de bomenrij langs het Amsterdam-Rijnkanaal zich uit en op de voorgrond grazen de paardjes van Femke. Mooi!

TdB

Uit de oude doos

De Gein-in

De Gooi- en Eemlander 11 februari 1977:

Onder de kopjes: "Er gloort nog hoop voor het Gein" en "Amsterdam is niet gemeen, wel listig" beschrijft de Gooi- en Eemlander in twee paginagrote artikelen de "Gein-in" in het Kerkwijkgebouw in Driemond op 10 februari 1977. Het idee voor deze bijeenkomst, georganiseerd door de krant zelf, was ontstaan naar aanleiding van de Amsterdamse plannen om een nieuwe stadswijk te bouwen vlak ten noorden van het Gein: bestemmingsplan Gaasperdam.

Zo'n tweehonderd betrokken omwonenden, evenals raadsleden uit Abcoude, Weesp en Nigtevecht, vullen de zaal. De Amsterdamse wethouder mr. C. de Cloe zal het plan van tekst en uitleg voorzien; Ton Stork, voorzitter van de Vechtplassencommissie en Weesper "milieubewaker", zal met De Cloe in discussie gaan. De stemming zit er meteen in: De Cloe wordt stilzwijgend aangehoord, Ton Stork daarentegen krijgt "een stormachtig applaus". De Cloe geeft aan alle protesten niet te begrijpen: "Het plan lag al jaren klaar. In het begin ontvingen we er zelfs lof voor. We beschermen de natuur optimaal". Er zou in het meest zuidelijke gedeelte van de wijk immers alleen laagbouw komen, en de afstand tot het Gein zou 1200 meter bedragen. Het artikel vermeldt verderop: "Zoals gezegd, het enthousiasme in de zaal was niet bijster groot. Anders verging het Ton Stork, wiens spreektempo veel hoger lag dan het Amsterdamse bouwtempo en met luider stemme het verwijt "dat de protesten van de laatste tijd zijn" bij de kop pakte: "De Vechtplassencommissie – waar de heer Stork voorzitter van is- heeft in 1969 al een brief geschreven waarin zij haar verontrusting uitspreekt. Dat is dus een alarm van acht jaar geleden!" De Cloe is echter van mening

● Het panel van voor- en tegenstanders van de Gaasperdam. Van links naar rechts: architect Ton Stork, hoofdredacteur dr. G. Pikkemaat, wethouder C. de Cloe en de heer Struben, vertegenwoordiger van de dienst stadontwikkeling van Amsterdam.

dat het wantrouwen ongegrond is: "D'r wordt hier dramatisch gesteld dat 't gaat om het behoud van het Gein. Maar 't behoud van het Gein IS gewaarborgd. Ik ben er zeker van dat we later erkenning zullen vinden voor onze aanpak van Gaasperdam." Even later zal Ton Stork besluiten: "We zijn eigenlijk uitgesproken, De Cloe. De zaak dient nu op provinciaal niveau. Alleen Nellestein is goedgekeurd door de provincie. De rest is open en nog ter discussie". Met deze woorden heeft hij "het hart van de Driemonders geraakt. Een warm applaus volgde." De conclusie van de krant is dat er meer vragen zijn overgebleven dan op de Gein-in werden beantwoord. Maar één vraag was niet gesteld, aldus de krant: Zijn die huizen wel nodig? "Niet nu", concludeert de krant. "Maar over tien, twintig jaar? Al vaker hebben planologen en bevolkingsonderzoekers zich in de groei van het aantal Nederlanders vergist. (.....) bouwt Amsterdam nu voor de leegstand van straks? Wordt het Gein mogelijk hieraan opgeofferd?" Inmiddels weten wij het antwoord.

GJW

Oude Nieuwsbrieven

Wie heeft er nog oude nieuwsbrieven van Spaar het Gein op zolder liggen? Bij zowel het archief in Breukelen als het archief in de K.B. in Den Haag is de collectie niet compleet. Het gaat hierbij om de nummers 1 t/m 20.

Graag melden bij de redactie, dan kan er een afspraak gemaakt worden voor afhalen of opsturen. Bij voorbaat dank!

Het bestuur van Spaar het Gein

Voorzitter/penningmeester

Rien Leemans • tel: 06 - 40322336
rienleemans@chello.nl of info@spaarhetgein.nl
IBAN: NL86 TRIO 0198 5295 54
t.n.v. Vereniging Spaar het Gein

Secretaris:

Eric de Leeuw • Gein Zuid 24 • 1391 JE Abcoude
tel. 06 - 52656507 • eric.de.leeuw@hetnet.nl

Overige bestuursleden:

Tom Snoek • tel: 0294 - 283401
snoek.mariahoeve@rumaweb.nl

Christian van den Anker • tel: 06 - 54725462
christian_van_den_anker@hotmail.com

Gerbrand Schuurman • tel: 06 - 24140204
gerbrand@loonbedrijfschuurman.nl

De Nieuwsbrief van de vereniging Spaar het Gein
verschijnt tweemaal per jaar en wordt gratis aan

de leden toegezonden. Lezers zijn van harte uitgenodigd om kopij in te zenden. Wij denken aan stukjes over onderwerpen die te maken hebben met de geschiedenis, de actuele situatie of de toekomst van het Gein. Voor het samenstellen en bijhouden van een archief willen wij graag beschikken over allerlei materiaal, geschreven teksten, dia's of foto's.

Redactie:

Gay Jannette Walen
Stationsstraat 22 • 1391 GP Abcoude
tel. 0294 - 284850 • walenjgg@kpnmail.nl

Tjebbe de Boer
Papehof 59 • 1391 BE Abcoude
tel. 06 - 52401027 • tjebbefdeboer@gmail.com

Vormgeving:

Pier 19 Grafisch ontwerpers Utrecht, Theo Snoek

Foto's:

Ellen van Donk • Robert-Jan Prins • Gay Jannette Walen